

SXEDIO.FL1

14.9.1948: ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΑΡΙΣΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΔΕΞΙΩΝ-ΧΙΤΩΝ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΜΕ ΕΥΛΟΔΑΡΜΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΒΟΜΒΩΝ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΠΕΡΓΙΑΚΩΝ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Ο εμφύλιος πόλεμος στην Ελλάδα δίχασε και τους κύπριους και η μεν Δεξιά υποστήριζε τον Ελληνικό Στρατό και την Κυβέρνηση και η Αριστερά το Δημοκρατικό Στρατό και ευρύτερα τους αντάρτες.

Ακόμα στην Κύπρο μερικοί φανατικοί αυτοαποκαλούνταν "Χίτες" ακολουθώντας τη δράση της οργάνωσης "Χ" του Κύπριου στρατιωτικού Γεωργίου Γρίβα στην Ελλάδα, συγκρούονταν με αριστερούς σε διάφορες ευκαιρίες ιδιαίτερα στη διάρκεια απεργιακών κινητοποιήσεων και άλλων εκδηλώσεων.

Ακόμα οι δυο παρατάξεις χωρίστηκαν σε τέτοιο σημείο ώστε ο Δεξιός δεν ψώνιζε από τον Αριστερό και το αντίθετο.

Σε περιπτώσεις απεργιών εμφανίζονταν πολλοί της αντίπαλης παράταξης (Παλαιοσυντεχνιακοί της Αριστεράς, Νεοσυντεχνιακοί της Δεξιάς) που έπαιζαν το ρόλο απεργοσπάστη.

Η Κύπρος περνούσε πραγματικά δραματικές ώρες με τις εκδικητικές πράξεις των δυο παρατάξεων που έφθαναν μέχρι την τοποθέτηση αυτοσχέδιων βομβών από δυναμίτη προκαλώντας την οικονομική καταστροφή των αντιπάλων ενώ η αστυνομία δεν προλάμβανε να συλλαμβάνει Κυπρίους και να τους κλείνει στις φυλακές.

Σε μια περίπτωση, στη διάρκεια της πολυήμερης απεργίας των κτιστών (Σεπτεμβρης **1948**) η κατάσταση είχε ξεφύγει του ελέγχου και της Αστυνομίας.

Λεπτομέρειες δημοσίευαν τόσο οι εφημερίδες της Δεξιάς όσο και της Αριστεράς.

ΕΗΜΕΡΙΔΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ 1.9.1948:

"Χθες βράδυ η απεργιακή επιτροπή των κτιστών και εργατών κτιστών Λευκωσίας κυκλοφόρησε μέσα στους νεοσυντεχνιακούς το πιο κάτω ανακοινωθέν:

" Εμείς οι χιλιάδες εργάτες και κτίστες της Παλιάς συντεχνίας βρισκόμαστε σ' ένα αγώνα που αν προσέξατε καλά προστατεύει και τα δικά σας συμφέροντα από τους ύπουλους και αχόρταγους εφοδότες.

Τώρα που εμείς μπήκαμε στην απεργία, τώρα που οι χιλιάδες εργάτες όλων των επαγγελματιών παίρνουν αποφασιστικά τη θέση τους δίπλα μας όπως σε κάθε προηγούμενο μας αγώνα, σκεφθείτε και σεις ψύχραιμα και προσεκτικά που πρέπει νάναι η θέση σας σαν κτίστες και εργάτες, εναντι σ'αυτόν τον αγώνα.

Θυμηθείτε για μια στιγμή πόσο σας οφέλησε η συντεχνία που σήμερα αγωνίζεται. Θυμηθείτε πόσες και πόσες απεργίες έκαμε η συντεχνία μας και πόσα θαύματα έδωσε για να κερδίσουμε και μεις και σεις και όλοι οι εργάτες το 8ωρο και το 44ωρο. Θυμηθείτε πώς εδουλεύαμε πριν 10 χρόνια και πως δουλεύουμε σήμερα και πάρτε ο καθ' ένας χωριστά και όλοι μαζί την απόφαση: Αποφασίστε συνάδελφοι ποιο δρόμο θα πάρετε. Αποφασίστε αν θα δεχθείτε να σταθείτε αντιμέτωποι του αγώνα των εργατών, αν θα δεχθείτε να γίνετε γεφύρι των εργολάβων και γενικά της κεφαλαιοκρατικής αντίδρασης στην προσπάθεια τους να σπάσουν την απεργία και να εξασθενίσουν τη δύναμη της εργατικής τάξης ή αν θα ακολουθήσετε το δρόμο της αλληλεγγύης προς τον αγώνα μας, το δρόμο που σας καλεί να ακολουθήσετε ολόκληρη η Κυπριακή Εργατική Τάξη.

Μη παρασύρεστε από την προπαγάνδα ανθρώπων που είναι ξένοι προς την τάξη μας. Δώστε εμπιστοσύνη στους δοκιμασμένους εργάτες και στις δοκιμασμένες συντεχνίες. Προσέξτε καλά: Το αίτημα μας να προσλαμβάνονται εργάτες στις δουλιές των εργολάβων κάτω από οργανωμένο και των δυο συντεχνιών έλεγχο, έχει μεγάλη σημασία αν οι εργολάβοι μείνουν ελεύθεροι να παίρνουν όπου θέλουν και όπου τους εύρουν, χωρίς η πρόσληψη να ελέγχεται από μια επιτροπή που να αντιπροσωπεύει όλους τους εργάτες οικοδόμους, τότε μόνον εκείνοι θα ωφεληθούν γιατί θα επιτύχουν μεγαλύτερη διάσπαση

των δυνάμεων μας. Και η διάσπαση αυτή είναι το όνειρο των εργολάβων και γενικά της αντίδρασης".

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, 2.9.1σ948:

"Κατά την 9.30 π.μ. ώραν της χθες άγνωστοι επετέθησαν ανάνδρωσ εναντίον Νεοσυντεχνιακών εργατών απασχολουμένων εις τας εν Λευκωσία οικοδομικάς εργασίας των εργολάβων κ.κ. Κώστα Ασπηλάκωτου και Γ. Κουρσουμπά. Αι επιθέσεις διεξήχθησαν σχεδόν ταυτοχρόνως γεγονός όπερ μαρτυρεί περί προσχεδιασμένης εκστρατείας προς τρομοκράτησιν των νεοσυντεχνιακών εργατών. Κατ' αστυνομικάς πληροφορίας αι επιθέσεις, αίτινες προεκάλεσαν αισθήματα αγανακτήσεως μεταξύ πάντων των φιλονόμων πολιτών διεξήχθησαν ως εξής:

Οι εκ Νέου Χωρίου Κυθραίας αδελφοί Πέτρος και Γεώργιος Α. Αντωνιάδης, ανελθόντες κατά την 9.30 π.μ. ώραν της χθες εις τον δεύτερον όροφον κτιρίου ανεγειρομένου υπό του εργολάβου Κ. Ασπηλάκωτου παρά το ξενοδοχείον Λήδρα (Πάλας) ευρέθησαν αντιμέτωποι πέντε αγνώστων οίτινες τους επετέθησαν αμέσως. Οι δύο αδελφοί ετραυματίσθησαν και μετηνέχθησαν εις το Νοσοκομείον. Του πρώτου η κατάστασις είναι αρκετά σοβαρά. Ούτος φέρει τραύματα και μώλωπας εις τας χείρας και εις άλλα μέρη του σώματος του.

Κατά την αυτήν περίπου ώραν οι εκ Μαρωνίου κτίσται Ξεν. Τιμοθέου και Καλλής Κωνσταντίνου υπέστησαν επίσης επίθεσιν υπ' αγνώστων, καθ' ον χρόνον ειργάζοντο εις τας έναντι του γυμναστηρίου οικοδομικάς εργασίας του εργολάβου κ. Γ. Κουρσουμπά και ετραυματίσθησαν, μετηνέχθησαν αμφοτέροι εις το Νοσοκομείον ένα έτυχον ιατρικής περιθάλψεως.

Ταυτοχρόνως ενεπλάκησαν εις το υπό ανοικοδόμησιν ξενοδοχείον Λήδρα Πάλας οι φρουροί της απεργίας μετά των Ελ. Ζεμενίδου και Ντίνου Παπαδοπούλου, οίτινες συνώδευσαν Νεοσυντεχνιακόν εργάτην διά να αναλάβη εργασία. Οι πικετοφόροι επετέθησαν κατ' αυτών διά λίθων και τους εξηύρισαν, εξυλοκοπήθησαν όμως υπό των υποστάντων την επίθεσιν οίτινες ουδέν έπαθον.

Κατά τας απογευματινάς ώρας της χθες ηπειλήθη επίσης σύρραξις μεταξύ Παλαιοσυντεχνιακών και Νεοσυντεχνιακών εις τας παρά το Π. Γυμνάσιον οικοδομικάς εργασίας του κ. Ν. Σιακόλα. εις Παλαιοσυντεχνιακάς επέμενε να διανείμη φυλλάδια μεταξύ των Νεοσυντεχνιακών, οι οποίοι όμως τον παρημπόδισαν. Κατέφθασαν αμέσως περί τους 500 παλαιοσυντεχνικοί εργάται και καθ' ην στιγμήν η κατάστασις είχεν αποβή κρισιμωτάτη, έσπευσαν αστυνομικοί οίτινες και αποκατέστησαν την τάξιν.

Η Αστυνομία διενήργησεν ερεύνας προς ανακάλυψιν των δραστών των επιθέσεων κατά Νεοσυντεχνιακών εργατών, συνέλαβε δε περί τα 20 πρόσωπα. Οι υποστάντες τας επιθέσεις Νεοσυντεχνικοί κατέθεσαν ότι δύνανται ν'αναγνωρίσουν τους γενναίους επιδρομείς.

Εν όψει των βιαιπραγιών αυτών η αστυνομία Λευκωσίας έλαβεν έκτακτα μέτρα προς πρόληψιν επαναλήψεως παρομοίων εκτροπών. Ισχυραί επίσης αστυνομικαί δυνάμεις των οποίων οι άνδρες φέρουν χαλύβδινα κράνη και ράβδους διατελούν εν επιφυλακή.

Κατά τας νυκτερινάς ώρας της προχθες Τρίτης άγνωστοι απειράθησαν να ανατινάξουν την εν Λαπήθω οικίαν του κτίστου Ασίφ Μουσταφά, εργαζομένου εις το παρά τον Καραβάν ανεγειρόμενον κτίριον ραδιοσταθμού. Οι άγνωστοι ετοποθέτησαν δέσμη εκ τεμαχίων δυναμίτιδος έμπροσθεν της θύρας του υπνοδωματίου εις το οποίον εκοιμώντο ο ρηθείς εργάτης, η σύζυγος και τα δύο τέκνα των. Τα φυσίγγια δυναμίτιδος δεν εξερράγησαν και περισυνελέγησαν την επομένην υπό της αστυνομίας.

Την μεταμεσονύκτιον ώραν της προχθές εγένετο επίσης απόπειρα ανατινάξεως διά δυναμίτιδος της εν Καραβά οικίας του εργολάβου κ. Γεωργίου Πατσαλοσάββα Κασάπη γενομένης όμως εγκαίρως αντιληπτής της εγκληματικής προθέσεως εματαιώθη η απόπειρα. Οι δράσται καταδιωχθέντες ετράπησαν εις φυγήν".

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 4.9.1948: "Κατά τας νυκτερινάς ώρας της προχθές Πέμπτης άγνωστοι

έρριψαν δέσμη φυσιγγίων δυναμίτιδος εις το πλυντήριο της εν Κυθραία οικίας του εκ των εθνικοφρόνων κατοίκων της κωμοπόλεως ταύτης Μιλτ. Χατζηπιερή Σπανού. Εκ της προκλήσεως εκρήξεως ανετινάχθησαν η λεκάνη του πλυντηρίου εν παράθυρον και ο φούρνος

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ 10.9. 1948:

ΒΑΡΩΣΙ: Η αντεπίθεση του λαού στον οικονομικό πόλεμο της αντίδρασης, πήρε τεράστιες διαστάσεις και στην πόλη και στην επαρχία μας. Το σύνθημα ούτε δεκάρα από λαϊκό χέρι σε τσέπη αντιδραστικού εφαρμόζεται από τα μέλη της λαϊκής παράταξης με απερίγραπτο ενθουσιασμό και πείσμα.

Τα αποτελέσματα της λαϊκής αυτής εκστρατείας είναι καταφανέστατα στην πόλη μας. Δημόσια κέντρα, παντοπωλεία και άλλες επιχειρήσεις αντιδραστικών έφεραν τους ιδιοκτήτες τους σε απόγνωση, που ζητούν εξιλέωση από τον λαόν που ως τα τώρα στέκονταν ενάντια του.

Ψες σε γενική συνέλευση του ΑΚΕΛ εκλέγηκε επταμελής επιτελείο οικονομικού πολέμου, ενάντια στην αντίδραση που θα οργανώσει και θα καθοδηγεί την όλη προσπάθεια

ΣΚΑΛΑ: Η Σκάλα κάνει ζωή και πράξη της κεντρικής επιτροπής του ΑΚΕΛ και του Προεδρείου του ΕΑΣ για οικονομικό πόλεμο ενάντια στους εχθρούς του λαού, πόλεμο που πρώτοι εκείνοι εκήρυξαν, και κομपाστικά διατυμπάνισαν. Φόβος και τρόμος κατέλαβε τους κέκκους (δεξιούς υποστηρικτές του ΚΕΚ) καταστηματαρχες που τους άρχισε ο λαός τρομερό μποϊκοτάζ. Πολλοί εκλιπαρούν τη λαϊκή συγγνώμη αν...παρεξηγήθηκαν σε μερικές περιπτώσεις κι άλλοι ετοιμάζονται να κάμουν δηλώσεις πως δεν ανήκουν σε καμιά ή ανήκουν στην λαϊκή παράταξη.

Μεγάλη επιτυχία είχε ακόμα το σύνθημα της υποστήριξης της καπνοβιομηχανίας Τάκη Πατίκη. Ολα τα τσιγάρα της Καπνοβιομηχανίας αυτής εξαντλήθηκαν από το περασμένο Σάββατο και με δυσκολία τα προμηθεύονται οι καπνιστές. Τα παλικάρια του ΚΕΚ πρόκειαιτι να γευτούν τώρα στη Λάρνακα όπως και σ όλη

την Κύπρο τις τρομερές συνέπειες του οικονομικού πολέμου που οι ίδιοι επροκάλεσαν.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 14.9.1948: Κατά την **2.30** απογευματινήν ώραν της χθες άγνωστοι προσωπιδοφόροι, επιβαίνοντες μοτοσυκλέτας, της οποίας οι αριθμοί εγγραφής ήσαν κεκαλυμμένοι με μαύρον ύφασμα, διήλθον παρά τας ανεγειρομένας υπό της εταιρείας Βάκκιουμ πετρελαιοδεξαμενάς διά λογαριασμόν των αμερικανικών ενόπλων δυνάμεων, παρά το πρώτον μίλιον της οδού Λευκωσίας-Αμμοχώστου και εξφεσδόνισαν χειροβομβίδα. Η χειροβομβίς προσέκρουσεν επί του μεταλλικού σύρματος το οποίον περιβαλλει τας υπό κατασκευήν δεξαμενάς και έπεσεν εντός χάνδακος όπου εξερράγη.

Η εργασία της ανεγέρσεως των εν λόγω πετρελαιοδεξαμενών διεξάγεται υπό του εργολάβου κ. Νίκου Σιακόλα, απασχολούντος προς τούτο **20** Νεοσυντεχνιακούς κτίστας και εργάτας, οίτινες φαίνεται ότι ήσαν και ο στόχος της ριφθείσης χειροβομβίδος. Ουδεις τούτων επαθε τι και δεν επροξενήθησαν ζημίαι.

Κατά την **4.15** πρωινήν ώραν της παρελθούσης Κυριακής δύο αλληπάλληλοι τρομοκρατικάί εκρήξεις συνεκλόνησαν τους κατοίκους της ενορίας Αγ. αντωνίου. Αι εκρήξεις οφείλοντο εις τοποθέτησιν δυναμίτιδος εις την είσοδον των οικιών των κ. Βάσου Ανδρέου, γραμματέως του συνδέσμου εργολάβων Οικοδομών και Ι. Ρωσσίδου, παντοπώλου.

Η θύρα της οικίας του κ. Β. Ανδρέου εξετινάχθη εις τεμάχια, εθραύσθησαν **26** υαλοπίνακες, οι τοίχοι υπέστησαν ρωγμάς και ωρισμένα έπιπλα εν τη οικία ως καθρέπται και καθίσματα εθρυμματίσθησαν, αι επενεχθείσαι ζημίαι υπολογίζονται εις **150** περίπου λίρας.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 18.9.1948: "Κατά την **7.30** μ.μ πρωινήν ώραν της χθες διεπράχθη εις τη ενορίαν Αγίου Λουκά Λευκωσίας αγρία επίθεσις εναντίον του εκ Λευκωσίας Νεοσυντεχνιακού ξυλουργου Ιωάννου Ιωαννίδου υπό τας ακολούθους συνθήκας:

Κατ' αστυνομικάς πληροφορίας ο ρηθεύς ξυλουργός επέβαινε κατά την **7.30** πρωινήν ωράν της χθες εις την εργασίαν του. Κατά την διέλευσιν του εκ μιάς καμπής, ευρισκομένης όπισθεν του ι. ναού Αγίου Λουκά ευρέθη αντιμέτωπος ενεδρεύοντος προσώπου, όπερ ήρχισε να καταφέρη κατά της κεφαλής του αλλεπάλληλα κτυπήματα διά ροπάλου. Τον επιτεθέντα συνώδευον έτερα δύο πρόσωπα, επιβαρύνοντα ποδηλάτων. Ο νεοσυντεχνιακός ξυλουργός έρρηξε τας κραυγάς καλών εις βηήθειαν, η φωνή του όμως μετ' ολίγον κατεπνίγη. Αιμορραγών κατέπεσεν αναίσθητος επί του εδάφους ότε και ο δράστης έσπευσε να εξαφανισθή επιβάς ποδηλάτου".

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ, 20.9. 1948: Με πίστη στο δίκαιο του αγώνα τους και στη δύναμη τους να νικήσουν συνεχίζουν σήμερα για **15η** ημέρα τον σκληρό απεργιακό τους αγώνα οι κτίστες της Λευκωσίας. Οι ελάχιστοι απεργοσπάστες λιγότεψαν χθες κατά τρεις που μεταφέρθηκαν σοβαρά τραυματισμένοι στο νοσοκομείον Λευκωσίας. Η αιματηρή σύγκρουση έγινε τις πρωινες ώρες χθες στην οικοδομή της σχολής αγίου Κασσιανού. Ομάδα αγνώστων ποδηλατιστών επιτέθηκε ξαφνικά ενάντια στους εργαζομένους απεργοσπάτες και τους άρχισε άγριο ξυλοκόπημα. Οι κραυγές των απεργοσπαστών που κτυπούνταν χωρίς οίκτο ξεσήκωσαν όλους τους γύρω ενοίκους που έτρεξαν να δουν τι συμβαίνει. Πολλοί άκουσαν ευκρινώς τις πιο κάτω επικλήσεις: Ημαρτον ρε παιδιά. Δεν θα ξανακάνουμε άλλη φορά τέτιο λάθος. Πριν προφθάσει η αστυνομία να επέμβει τρεις απεργοσπάστες βρίσκονταν βουτυγμένοι στο αίμα τους με χτυπημένα κεφάλια και σοβαρά τραύματα στα χέρια, στα πόδια και σε άλλα μέρη του σώματος τους. Οι άγνωστοι εξαφανίστηκαν αστραπιαίαι με τα ποδήλατά τους"

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ 7.10.1948: Ψες στις **7.30** μ.μ. περίπου άγνωστοι ξυλοκόπησαν τον γνωστό εθνικόφρονα οδοντογιατρό κ. Σωτηράκη Ιωαννίδη.

- Ψες στις **7.30** μ.μ. Άγνωστοι επιτέθησαν και

εκτύπησαν με ρόπαλα τον νεοσυντεχνιακόν εργάτην Αντώνη Χριστοδούλου Κοντού από την Αγλαντζιά σαν πήγαινε στο χωριό Γέρι όπου τώρα κατοικεί. Μαζί με τον Αντώνη Κοντού πήγαιαν κι' άλλοι 2 επίσης νεοσυντεχνιακοί εργάτες στο Γέρι που διέφυγαν τους άγνωστους κι' ειδοποίησαν τη αστυνομία.

Η αστυνομία όταν έφθασε στον τόπο της συμπλοκής κοντά στην Αθαλάσσα δεν βρήκε κανένα από τους δράστες. Τρία πρόσωπα από το Γέρι πιάστηκαν και τέθηκαν υπό κράτηση.